

Beleidsagenda Jeugd 2025 - 2027

Behorende bij Regiovisie Sociaal Domein

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Regiovisie sociaal domein	4
3. Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen	5
3.1. Een laagdrempelig aanbod van algemene voorzieningen	5
3.2. Ondersteuning van groepen inwoners en buurten organiseren	5
3.3. Een goed toegeruste toegang	6
3.4. Overzicht op voorzieningen	6
4. Veilig, gezond, vitaal	7
4.1. Veiligheid in het gezin	7
4.2. Zo thuis mogelijk opgroeien	7
4.3. Voorkomen dat jeugdigen in aanraking komen met ondermijnende criminaliteit of daarin doorgroeien	8
5. Optimaal deelnemen aan de maatschappij	9
5.1. Bevorderen van een doorlopende ontwikkelingslijn van peuter naar kleuter	9
5.2. Voorzieningen in onderwijs en zorg vullen elkaar aan en bieden samen een dekkend aanbod	10
5.3. Het aantal thuiszitters terugdringen en uitval voorkomen	10
5.4. Kansengelijkheid op school	10
6. Kwaliteit op tijd en zo dichtbij als mogelijk	11
6.1. Geen jongeren in de knel door echtscheidingen	11
6.2. Samenwerking jeugdzorg in de keten	11
6.3. Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig	11
6.4. Passende hulp bij de ondersteuningsvraag	12
7. Gezamenlijke verantwoordelijkheid als basis	13
7.1. Geen jongere tot 27 jaar op de bank	13
7.2. Meedoen in de maatschappij	13
7.3. Zorgen voor sociale veiligheid	13
7.4. Een goede plek om te wonen	13
8. Effectieve inzet van middelen	14
Bijlagen:	
1. Toelichting begrippen/nota's	15
2. De inzet van middelen in 2025	17

1. Inleiding

Met de Regiovisie Sociaal Domein hebben de gemeenten van De Kop van Noord-Holland met input van de partners uit het sociaal domein in 2024 vastgelegd wat zij in de periode 2024-2029 in het sociaal domein willen bereiken. De lopende en gewenste ontwikkelingen zijn sindsdien in beeld gebracht en in programma's geconcretiseerd en geprioriteerd. De beleidsagenda Jeugd geeft de lopende en gewenste ontwikkelingen weer binnen Den Helder op het gebied van jeugd binnen het kader van de Regiovisie.

Alle kinderen in Den Helder moeten, ongeacht hun achtergrond, gelijke kansen hebben om zich te ontwikkelen tot een krachtige volwassene. Een stevige sociale basis draagt bij aan het gezond, veilig en kansrijk opgroeien en helpt bij het omgaan met alledaagse problemen. We willen oorzaken aanpakken voordat ze tot problemen leiden, en beter helpen als het niet goed gaat. Deze beleidsagenda Jeugd brengt de lopende en gewenste ontwikkelingen binnen de gemeente Den Helder samen. Deze ontwikkelingen zijn allemaal meegenomen in het regionale proces waarin per ambitie is geïnventariseerd wat er regionaal gebeurt en in de brede verkenning van mogelijke projecten per ambitie. De ideeën en de wensen van de gemeenteraden voor de programma's bij de ambities zijn in de regionale raadscommissie van 2 juli 2025 opgehaald.

De in deze beleidsagenda beschreven ontwikkelingen en richtingen zijn niet nieuw, maar zijn niet eerder in een beleidsdocument gebundeld. Door ze binnen het kader van de Regiovisie Sociaal Domein te presenteren en vast te stellen is er een eenduidig beleidsuitgangspunt waaraan het college, in samenhang met de middelen die in de programmabegroting beschikbaar worden gesteld, uitvoering kan geven.

In de tekst is een aantal begrippen gemarkeerd met een *. Deze begrippen zijn in bijlage 1 toegelicht.

2. Regiovisie Sociaal Domein

In de in april 2024 door de gemeenteraad vastgestelde Regiovisie Sociaal Domein* hebben de vier gemeenten van de Kop van Noord-Holland met input van de partners uit het sociaal domein vastgelegd wat zij in de periode 2024-2029 in het sociaal domein willen bereiken. De daarin opgenomen ambities zijn:

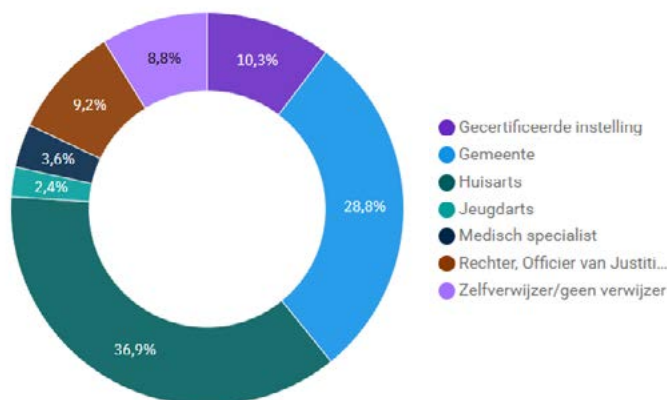
1. Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner
2. Optimaal deelnemen aan de maatschappij
3. Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen
4. Zoveel mogelijk zelf oplossen
5. Veilig, gezond en vitaal
6. Kwaliteit, op tijd en zo dichtbij als mogelijk
7. Gezamenlijke verantwoordelijkheid als basis
8. Voldoende vrijwilligers, mantelzorgers en professionals

In deze beleidsagenda Jeugd beschrijven we lopende en beoogde ontwikkelingen per ambitie. De eerste ambitie (een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner) is niet als een apart hoofdstuk opgenomen, maar samengevoegd met ambitie 3. De ambities 4 en 8 zijn niet als hoofdstukken opgenomen, maar maken een integraal onderdeel uit van de overige ambities.

3. Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen

Met de ambitie *Voorkomen en vroegtijdig verhelpen van problemen (Regiovisie)* zetten we in op het voorkomen van problemen en, als er problemen ontstaan, het vroegtijdig verhelpen daarvan.

Data (bron: gemeentelijk dashboard, peildatum 2024)

Cliënten jeugdhulp per wijk 2024

Aantal cliënten jeugdhulp	Binnen de Linie West	Binnen de Linie Oost	De Schooten	Nieuw Den Helder	Julianadorp	Buiten Den Helder
Totaal jeugdhulp	316	289	259	483	421	212
Jeugdhulp ambulant	150	129	140	274	167	107
Kinderopvang SMI	25	25	11	34	15	9

3.1 Een laagdrempelig aanbod van algemene voorzieningen

Door inzet van preventieve voorzieningen* kunnen veel hulpvragen en maatwerkvoorzieningen in de toekomst worden voorkomen. Tegelijkertijd willen we het voorveld* meer inzetten bij eenvoudige hulpvragen. Ouders en kinderen met relatief kleine hulpvragen worden nog te vaak of te snel doorverwezen naar jeugdhulpaanbieders. De gemeente kan op basis van analyse van hulpvragen laagdrempelige alternatieven ontwikkelen die tegemoetkomen aan de behoeften van de gezinnen zonder dat daarvoor direct een verwijzing naar een jeugdhulpaanbieder nodig is. Het gaat dan niet om een maatwerkaanbod maar om collectieve voorzieningen.

Het is van belang om te blijven monitoren of het aanbod van collectieve voorzieningen aansluit bij de behoefte. Als weinig jeugdigen of hun ouders een algemene voorziening benutten kan het een teken zijn dat er bijstelling van het aanbod nodig is. Tegelijkertijd is het van belang de ontwikkeling van het aantal verwijzingen naar jeugdhulp te monitoren, en ook het aantal cliënten per wijk. Ook dat geeft een indicatie van de effectiviteit van de aanpak.

Het aanbod van algemene voorzieningen krijgt vorm in de gesprekken in de regionale coalities rond de ambities van de Regiovisie. Daarnaast krijgt het aanbod lokaal invulling in allianties zoals die voor de kansrijke buurten en in de gebiedsgerichte aanpak rond de wijksteunpunten.

3.2 Ondersteuning van groepen inwoners en buurten organiseren

De wijze waarop jeugdhulp wordt ingezet, kan verschillen per buurt of wijk. Naast de samenstelling van de huishoudens in de buurt (aantal kinderen) spelen ook gezinskenmerken (armoede), kind-kenmerken (sociaal-emotionele ontwikkeling) en omgevingskenmerken (de inrichting van en het samenleven in de buurt) een rol. Het lokale team* moet voldoende kennis en expertise hebben om de juiste hulp te kunnen organiseren en te verlenen. Tegelijk moet de lichte hulp direct vanuit de toegang* beschikbaar zijn. In het voorveld zijn er voorzieningen gericht op het versterken van de pedagogische basis: de

sociale relaties van jeugdigen en hun ouders en de fysieke en online leefomgeving.

De Kidszzzzclub in Nieuw Den Helder biedt bijvoorbeeld activiteiten en ondersteuning aan kinderen en ouders die een grote afstand tot reguliere voorzieningen kennen. De activiteiten zijn gericht op het verkennen en het ontwikkelen van de talenten van de kinderen. Het kan de kinderen bijvoorbeeld helpen in te stromen in het reguliere aanbod van bijvoorbeeld sport en spel in de buurt. De ondersteuning is ook gericht op het gemakkelijk leggen van contacten in de eigen wijk en daarmee het vergroten van participatie van ouders en cohesie in de wijk.

3.3 Een goed toegeruste toegang

Het wijkteam* is de ogen en oren in de wijk en erop gericht om signalen op te vangen waar vraagstukken spelen rond onder andere armoede, opvoeden, veiligheid, gezondheid of eenzaamheid. Dat kan vanuit het wijksteunpunt, de ketenpartners en de jeugdondersteuners die zichtbaar aanwezig zijn op het schoolplein. Het wijkteam kan laagdrempelige ondersteuning bieden of de weg helpen vinden in mogelijke oplossingsrichtingen.

3.4 Overzicht op voorzieningen

Verwijzers, hulpverleners en inwoners moeten goed inzicht hebben in het beschikbare aanbod. Beschikbaarheidswijzer.nl is een online wijzer (middel) om te zoeken naar een jeugdhulp aanbieder passend bij de vraag en geeft ook inzicht in het aanbod en de wachttijden. Hulpwijzerdenhelder.nl is via de gemeentelijke website te vinden en helpt bij het vinden van een passend antwoord op een ondersteuningsvraag. Er zijn meer zoeksystemen die leiden naar een (deel)aanbod. De vindbaarheid, volledigheid en actualiteit van deze platforms laat te wensen over. Een van de prioriteiten is om de sociale kaart van (algemene) voorzieningen en hulpverleners beter in te richten in samenwerking met de aanbieders en verwijzers.

4. Veilig, gezond, vitaal

De ambitie Veilig, gezond en vitaal is erop gericht om inwoners zoveel mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen. Voor kinderen betekent het dat zij gelijke kansen krijgen om zich optimaal en in een veilige omgeving te ontwikkelen.

Als er thuis echt geen veiligheid is, kan een kind opgroeien in een huis dat zo veel mogelijk op een thuis lijkt en zich zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke leefomgeving van het kind bevindt. Data

(bron: Waar staat je gemeente)

- In 2024 in Den Helder 12 Halt-verwijzingen per 1000 jongeren ten opzichte van 9 landelijk.
- In 2024 in Den Helder 0,5% van de jongeren 12 tot 23 jaar jeugdreclassering ten opzichte van 0,4 landelijk.
- In 2024 in Den Helder 430 meldingen van kindermishandeling.

4.1 Veiligheid in het gezin

Ouders zijn, bijvoorbeeld bij een verslaving en/of (ernstige) psychiatrische problematiek, niet altijd in staat om hun kind(eren) goed en veilig op te voeden. In het geval van ggz- of verslavingsvraagstukken bij ouder(s) is een meer integrale aanpak nodig om de situatie te verbeteren. Dit vraagt verbinding tussen de jeugd- en volwassenenzorg én tussen de medische zorg en het sociaal domein én samenwerking in het veiligheidsdomein. Dit is complex door verschillende financieringsstromen, wettelijke kaders, opleidingskaders, culturen, benaderingswijzen en visies. Daarnaast wordt privacywetgeving (te) vaak als belemmering gezien om samen te werken en af te stemmen. Het vraagt een extra inspanning om binnen deze complexiteit tot de vereiste samenwerking te komen.

Regionaal en lokaal werken we aan de doorontwikkeling van het Lokale team*. Leidraad daarin zijn de eisen die het Richtinggevend Kader* stelt aan de toegang, lokale teams en integrale dienstverlening voor inwoners in kwetsbare en complexe situaties. De expertise en deskundigheid op veiligheid is niet altijd vanzelfsprekend direct beschikbaar. Er zijn vanuit het afgesloten programma Geweld hoort nergens thuis* veel professionals van verschillende uitvoerende organisaties en gemeenten getraind in de TOP-3 methodiek*. Echter is een deel van deze expertise en trainingscapaciteit ook weer verdwenen. In de opvolger, het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, is deskundigheidsbevordering één van de programmalijnen. Het lokale team moet, in overeenstemming met het Richtinggevend Kader, een sterkere rol gaan spelen bij het begeleiden en bijstaan van gezinnen die te maken hebben met onveiligheid. De huidige samenwerkingsverbanden en expertisetafels worden daarom geëvalueerd en de succesfactoren en knelpunten worden meegenomen in de ontwikkeling van de werkwijze van het lokale team. Een voorbeeld van samenwerking is de intersectorale specialistische Multidisciplinaire Aanpak (MDA++) georganiseerd om meervoudige complexe problematiek effectief aan te pakken bij structurele onveiligheid in huishoudens. Medewerkers van de gemeente werken volgens de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling met de vijf stappen bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling.

4.2 Zo thuis mogelijk opgroeien

De pedagogische sociale relaties van het gezin hebben invloed op de ontwikkeling van het kind door het contact dat zij met het kind en de ouders hebben. Door samen te praten, dingen te doen en hulp kunnen deze mensen in hun nabije omgeving helpen in de opvoeding van de kinderen. Wanneer het thuis, ondanks de inzet van dit netwerk en ambulante hulp, niet lukt dan kan een pleeggezin of gezinshuis of een andere kleinschalig gezinsgerichte woonvorm een (tijdelijke) oplossing. Vanuit het plan Thuis voor Noordje (2021) wordt bovenregionaal samengewerkt om ervoor te zorgen dat alle jeugdigen in Noord-Holland zo thuis mogelijk kunnen opgroeien.

De ondersteuningsvragen van pleegouders verschillen en zijn afhankelijk van het type plaatsing, de zorgvraag van het kind en financiële mogelijkheden van het pleeggezin. Door deze verschillen vraagt elke plaatsing onderzoek om tot een passend ondersteuningsaanbod te komen. Het vraagt ook inzet om het pleegouderbestand te vergroten zodat er een betere kans is op een passende match en breakdowns te voorkomen. De gemeenten van Noord-Holland-Noord werken hierin samen met de pleegzorgaanbieders en willen gezamenlijk in 2026 verbeteringen doorvoeren. De landelijke richtlijnen die in 2025 worden geactualiseerd vormen een uitgangspunt voor deze verbeteringen.

4.3 Voorkomen dat jeugdigen in aanraking komen met ondermijnende criminaliteit of daarin doorgroeien

Den Helder zet de komende jaren in op het plan van aanpak Preventie met Gezag 2024-2026. Het doel van dit project is het voorkomen van jeugdcriminaliteit. Het project richt zich, met middelen vanuit het landelijk programma Preventie met Gezag op jeugdigen in de leeftijd van 10-15 jaar in de buurten Visbuurt, Tuindorp Oost en de Falgabuur. Deze buurten worden gekenmerkt door veel overlast, schooluitval, lage inkomens per huishouden, laag opleidingsniveau, sociale problematiek en gezondheidsproblematiek. De aanpak, waarin verschillende interventies worden ingezet, richt zich op de jongeren, het gezin, de omgeving (sociaal) en de school. Zo worden onder andere gespecialiseerde jongerenwerkers ingezet voor intensieve één-op-één begeleiding van jongeren in deze buurten.

5. Optimaal deelnemen aan de maatschappij

Onderwijs is een pijler van de ambities Optimaal deelnemen aan de maatschappij en Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner. Het is de school die vaak als eerste signalen opvangt als het niet goed gaat met een jeugdige. Inclusief onderwijs richt zich op jeugden met en zonder ondersteuningsbehoeften. Het onderwijs is zo ingericht dat alle jeugdigen dichtbij huis onderwijs kunnen volgen op een school waar iedereen meetelt, meedoet en gelijkwaardig is en waar samen geleerd wordt. In het basisonderwijs is 'dichtbij huis' in de wijk, de woonplaats of gemeente. In het voortgezet onderwijs is 'dichtbij huis' in de regio. We sluiten aan bij landelijke ontwikkelingen uit de Hervormingsagenda jeugd*, de Werkagenda inclusief onderwijs 2035* en de verbeteraanpak passend onderwijs*. We stimuleren gelijke kansen en het voorkomen van verzuim en vroegtijdig schoolverlaten. Deze gezamenlijke ambities zijn vastgelegd in de regionale onderwijszorgagenda.

Data (bron: waar staat je gemeente, peildatum X)

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende weken.

Schooljaar	Den Helder	Nederland
2021-2022	33	24
2022-2023	44	27

Onderwijs is een pijler van de ambities Optimaal deelnemen aan de maatschappij en Een stabiel en waardig bestaan voor iedere inwoner. Het is de school die vaak als eerste signalen opvangt als het niet goed gaat met een jeugdige. Inclusief onderwijs kan gelijke kansen bieden en ruimte bieden voor diversiteit. We sluiten zo aan bij landelijke ontwikkelingen uit de Hervormingsagenda jeugd*, de Werkagenda inclusief onderwijs 2035* en de verbeteraanpak passend onderwijs*. We stimuleren gelijke kansen en voorkomen van verzuim en vroegtijdig schoolverlaten. Deze gezamenlijke ambities zijn vastgelegd in de regionale onderwijszorgagenda.

5.1 Bevorderen van een doorlopende ontwikkelingslijn van peuter naar kleuter

Het in 2023 ondertekende convenant voor- en voerschoolse educatie van de gemeente Den Helder, de bestuurders van de kinderopvang, de scholen, het Samenwerkingsverband primair onderwijs en de GGD biedt de basis om invulling te geven aan deze doelstelling. Het convenant gaat over de doelgroep 2-6-jarigen met een achterstand, of risico op een achterstand, in de Nederlandse taalontwikkeling of bredere persoonsontwikkeling (sociaal emotionele ontwikkeling, motoriek of spel) vanwege beïnvloedende factoren in de thuissituatie. Alle kinderen binnen deze doelgroep moeten ondersteuning krijgen om een gelijkwaardige uitgangspositie te krijgen in hun ontwikkeling. De verordening peuteropvang en voerschoolse educatie wordt 2025/2026 herijkt en opnieuw vastgesteld als subsidieregeling met de afspraken in het convenant en deze beleidsagenda als uitgangspunt. Via deze subsidieregeling worden de beschikbare middelen voor voerschoolse en voerschoolse educatie verdeeld.

Een jeugdige komt in aanmerking voor voerschoolse educatie als er een indicatie is afgegeven door de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD (de jeugdgezondheidszorg ofwel JGZ). De voerschoolse educatie richt zich op de domeinen taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek. Om de resultaatafspraken te monitoren voor alle vve-peuters en vve-kleuters, vragen we alle organisaties die VVE-kinderen begeleiden, de gevraagde informatie in de peutermonitor in te vullen. De wijze waarop kinderen die met een vve-indicatie naar het basisonderwijs gaan, worden gevolgd en ondersteund, verschilt per school(bestuur). De schooloverstijgende ondersteuning beperkt zich in het primair onderwijs op dit moment tot schakelklassen, voor extra aandacht om de taalontwikkeling te ondersteunen.

Met peuterkleutergroepen kan de overgang van peutergroep naar kleuterklas makkelijker worden om te wennen en een plek te vinden in het primair onderwijs. De wetgeving voor kinderopvang en primair onderwijs biedt deze mogelijkheid nog onvoldoende door niet aansluitende eisen aan de groepsgrootte en de verplichting van een eigen stamgroep ruimte. Het ministerie OCW gaat dit onderzoeken, maar wettelijke oplossingen zijn niet voor 2027 te verwachten. Tot die tijd wil Den Helder experimenten onder goede randvoorwaarden om primair onderwijs en kinderopvang in staat te stellen om het concept verder te ontwikkelen.

5.2 Voorzieningen in onderwijs en zorg vullen elkaar aan en bieden samen een dekkend aanbod

De scholen werken samen met de Samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs om het passend onderwijs in de scholen te organiseren. De scholen en samenwerkingsverbanden stemmen het ondersteuningsbeleid af met de gemeenten zoals de gemeente het jeugdbeleid afstemt met de scholen en de samenwerkingsverbanden.

Wanneer professionals vanuit het onderwijs en de gemeente samen een plan maken voor een leerling of groep leerlingen noemen we dit een onderwijszorgarrangement (OZA). Het gaat daarbij om individuele en collectieve arrangementen. Individuele arrangementen komen tot stand door overleg tussen school, het lokale team en de leerling/ouders vanuit het Model Integrale Samenwerking (MISA). Een onderwijs- en zorgarrangement kan op een school of een zorglocatie plaatsvinden. Jeugdigen die naar het gespecialiseerd onderwijs gaan en daar aanvullend ondersteuning nodig hebben, vragen vaak jeugdhulp aan. In de huidige situatie vragen de ouders dit aan. Dit kan ertoe leiden dat in een klas verschillende begeleiders vergelijkbare begeleiding bieden. Werken met een vaste aanbieder en onderlinge afspraken over de samenwerking en het verbreden van de individuele benadering werkt beter voor de jeugdigen en kan ook kostenvoordelen hebben.

De gemeente Den Helder heeft tot op heden geen collectieve arrangementen. Tot op heden is per kind toeleiding en bekostiging nodig door zowel onderwijs als gemeenten. Een collectief OZA heeft tot doel om een goed pedagogisch klimaat te creëren waarbinnen de groep leerlingen tot ontwikkeling en onderwijs komt en tegelijkertijd de leerlingen kunnen werken aan hun individuele doelen. Deze collectieve OZA's worden regionaal afgesloten om tot een dekkend aanbod in de regio te komen.

5.3 Het aantal thuiszitters terugdringen en uitval voorkomen

We werken met de scholen regionaal samen in de ontwikkeling van een planmatige en preventieve aanpak van schoolaanwezigheid. Onderdeel daarvan is het systematisch verzamelen, monitoren en delen van kerncijfers over schoolaanwezigheid. Collectieve onderwijszorgarrangementen kunnen schooluitval voorkomen en zijn ondersteuning om jeugdigen weer terug in het onderwijs te krijgen. Dit sluit ook aan bij de implementatie van de te verwachten Wet Terugdringen Schoolverzuim die nog in behandeling is bij de Tweede Kamer.

Er is ook een verbinding met de Wet van school naar duurzaam werk die van gemeenten en onderwijsinstellingen een intensieve samenwerking vraagt om een doorlopende lijn van leren en werken te bieden. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid in de ondersteuning van jongeren tot 27 jaar in de overgang van school naar werk. Voor jongeren zonder startkwalificatie kan een combinatie van leren en werken een route zijn om in het onderwijs niet uit te vallen of om alsnog een startkwalificatie te verkrijgen.

In 2025 en 2026 werken we samen met de scholen en samenwerkingsverbanden, de jeugdondersteuning rond de scholen verder uit. Zes scholen in het primair onderwijs hebben met subsidie van het rijk voor drie schooljaren brugfunctionarissen kunnen aanstellen om de verbinding met ouders en leerlingen te versterken. Met aanvullende middelen vanuit de gemeente wordt de jeugdondersteuning rond de scholen versterkt tot een samenwerkingsstructuur van brugfunctionarissen, schoolmaatschappelijk werk, ambulante jeugdhulp en jongerenwerk.

5.4 Kansengelijkheid op school

De Gelijke Kansen Alliantie (GKA) is een landelijke aanpak om in samenwerking met gemeenten kansenongelijkheid tegen te gaan. Voor de periode 2025-2027 worden vier landelijke GKA-agenda's uitgevoerd: Taal&Ouders, Familieschool, Lesgeven vanuit Hoge Verwachtingen en Mondelinge Taalvaardigheid in de Kleuterklas. De schoolbesturen in Den Helder nemen deel in het thema familieschool met De Duynvaerder, De Trimaran en De Fontein in de pilot familiescholen in Nieuw-Den Helder. De familieschool is een aanpak waarbij onderwijs wordt verbonden aan ondersteuning voor gezinnen, samenwerking met ouders en armoedebestrijding en extra buitenschools onderwijsaanbod. Meerwerk doet met haar scholen De Floriant en De Thijsseschool ook mee in een coalitie familieschool waarin Amsterdam penvoerder is. De ambitie Kwaliteit, op tijd en zo dichtbij als mogelijk gaat over het streven om kwalitatief goede en tijdige zorg te bieden bij de inwoner thuis (of zo dicht mogelijk bij dat thuis).

6. Kwaliteit, op tijd en zo dichtbij als mogelijk

De ambitie Kwaliteit, op tijd en zo dichtbij als mogelijk gaat over het streven om kwalitatief goede en tijdige zorg te bieden bij de inwoner thuis (of zo dicht mogelijk bij dat thuis).

Data (bron: waar staat je gemeente)

Jongeren met jeugdzorg naar soort, % van jongeren tot 18 jaar in 2024

	Den Helder	Nederland
Jongeren met jeugdhulp zonder verblijf	22,5	16,2
Jongeren met jeugdhulp met verblijf	3,8	1,6
Jeugdbescherming	2,0	0,9

6.1 Geen jongeren in de knel door echtscheidingen

Chronische conflicten tussen ex-partners vormen de belangrijkste oorzaak van problemen bij kinderen van gescheiden ouders. Het gebeurt dat jongeren met gescheiden ouders door problematiek als gevolg van chronische conflicten tussen hun ouders doorstromen naar (gespecialiseerde) jeugdzorg*. Zij krijgen dan soms ook een beschermingsmaatregel opgelegd vanuit de Jeugdwet. Hulp voor het kind zelf is maar een deel van de oplossing. Om onderliggende problemen in het gezin aan te pakken is vaak ook voor de ouders nodig.

Het scheidingsplein is een online platform van gemeenten in Noord-Holland dat ouders en kinderen in een scheiding informatie en tips geeft. Daarnaast zijn er interventiemogelijkheden om jeugdigen en hun ouders te begeleiden bij een scheiding. Het aanbod aan trainingen, bijvoorbeeld in zelfvertrouwen en weerbaarheid, kan kinderen en jongeren ook helpen leren omgaan met hun emoties.

6.2 Samenwerking jeugdzorg in de keten

Partijen in de jeugdrechtsketen zijn de rechtbank, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. JeugdzorgPlus is een vorm van hulp die geboden wordt aan jeugdigen die niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van jeugdhulp of die zonder behandeling een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving. Een periode in de JeugdzorgPlus omvat een plaatsing in een gesloten voorziening. Het streven is dat jeugdigen zo kort mogelijk verblijven in zo'n gesloten voorziening. Zowel de intrinsieke motivatie van jeugdigen en hun netwerk, als de uitvoering van het plan (zorg, onderwijs, verblijf) dragen hieraan bij. Het verblijf in geslotenheid is gericht op stabilisatie van de problematiek van de jeugdige en het gezin. Met de leidende principes van Thuis voor Noordje voor ogen willen we met de inzet van ambulante JeugdzorgPlus, kleinschalige verblijfsvormen en intensieve gezinsbehandeling toe werken naar een situatie waarin geen kind in de gesloten jeugdzorg wordt opgenomen. Samenwerking in de ondersteuningsstructuur is na een periode JeugdzorgPlus essentieel in het belang van het (mentaal) welbevinden van de jeugdige maar ook voor de omgeving van het kind (school, gezin en wijk).

6.3 Collectief waar mogelijk, individueel waar nodig

De huisarts, medisch specialist of jeugdarts van een gecertificeerde instelling (GI) kan een verwijzing geven voor jeugdhulp, maar de gemeente moet die jeugdhulp betalen. Jeugdhulp wordt door de gemeente in principe vanuit gecontracteerd aanbod geboden. Met de huisartsen en hun praktijkondersteuners zoeken we de samenwerking om het hulpaanbod zoveel mogelijk te laten aansluiten op de vraag van de jeugdigen. Daarnaast zoeken we in samenwerking de best passende ondersteuning voor cliënten, waarbij rekening gehouden wordt met bijvoorbeeld wachttijden bij een hulpverlener maar ook met de al aanwezige hulpverlening in een huishouden.

Verwijzers en gemeente willen ook voorkomen dat jeugdigen met bijvoorbeeld psychosociale problemen onnodig specialistische jeugdzorg krijgen. Het aanbod van welzijnsvoorzieningen en ingekochte jeugdhulp moet beter inzichtelijk worden zodat huisartsen weten waarnaar zij kunnen doorverwijzen. Individueel begeleiden/behandelen van ondersteuningsvragen is ook lang niet altijd de beste oplossing. De gemeente investeert in een collectief en laagdrempelig aanbod, zoals groepstrainingen en cursussen over thema's waar veel vraag naar is zoals opvoeden, scheiden, mentaal welbevinden of de digitale wereld (waaronder sociale media).

6.4 Passende hulp bij de ondersteuningsvraag

Als ouders of kinderen zorg of ondersteuning nodig hebben die het eigen netwerk of het voorveld niet kunnen bieden, is het aanspreekpunt binnen de gemeente georganiseerd. In het eerste contact wordt samen met de jeugdige en zijn ouders gekeken naar de ondersteuningsvraag in brede context om zo de best passende hulp te kunnen bieden.

Het lokale team ontwikkelt zich door, zodat lichte ondersteuningsvragen van ouders/jeugdigen snel, kortdurend en zonder indicatie binnen het team kunnen worden opgepakt. Als deze kortdurende hulp voor ouders niet passend is, onderzoekt de jeugdconsulent of en welke geïndiceerde hulp passend is. Als er sprake is van complexe problematiek en/of onveiligheid in een gezin, kan in het vrijwillig kader een gezinsondersteuner begeleiding bieden. Een gezinsondersteuner is het vaste gezicht voor het gezin, staat naast het gezin en coördineert de ondersteuningsvragen en hulp die wordt ingezet. Waar er op meerdere levensgebieden problemen spelen heeft de gemeente regisseurs voor procesregie. Zij zorgen ervoor dat alle inhoudelijke experts – zoals Wmo-consulenten, schuldhulpverleners en andere professionals – betrokken zijn.

7. Gezamenlijke verantwoordelijkheid als basis

De ambitie Gezamenlijke verantwoordelijkheid is de basis richt zich op het goed organiseren van de zorg kijkend naar de hele mens, naar alle leefgebieden van Positieve Gezondheid. Dit sluit aan op de Hervormingsagenda Jeugd die de jeugdhulp steviger wil verbinden aan andere domeinen.

7.1 Geen jongeren tot 27 jaar op de bank

Werk en opleiding verkleinen de kans dat jeugdigen de grip verliezen op hun ontwikkeling en deelname aan de samenleving. Jeugdigen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Jongeren tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald zijn kwalificatieplichtig. De kwalificatieplichtige jongere kan leren en werken combineren in een beroepsbegeleidende leerweg. Dit is voor het onderwijsdeel de taak van school samen met eventueel het Doorstroompunt* en voor het werkdeel de gemeente.

Het vinden en vasthouden van een baan is niet voor iedere jongere vanzelfsprekend. De Wet van school naar duurzaam werk is juli 2025 aangenomen door de Eerste Kamer en treedt per 1 januari 2026 in werking. De implementatie van de wet bereiden we voor zodat we jongeren met een risico op een afstand tot de arbeidsmarkt beter kunnen begeleiden. Vanaf 2026 worden alle jongeren tot 27 jaar die zonder startkwalificatie uitvallen aangemerkt als voortijdig schoolverlaters. Door aanpassing van de re-integratieverordening zal de ondersteuning van de jongeren worden geborgd.

7.2 Meedoen in de maatschappij

Ouders met een laag inkomen kunnen het Kindpakket aanvragen: een bijdrage om het mogelijk te maken dat kinderen mee kunnen (blijven) doen in de samenleving. Via het Jeugdsportfonds (JSF) kunnen ouders vergoeding krijgen in de kosten voor contributie voor een sport of voor sportkleding. Via het Jeugd Onderwijs&Cultuurfonds (JOC) kunnen ouders een financiële bijdrage krijgen voor de deelname aan culturele activiteiten.

Van de jongvolwassenen in Den Helder voelt 31,3% zich sterk eenzaam. 29,7% voelt zich sterk emotioneel eenzaam en 28,6% voelt zich sterk sociaal eenzaam. Het jongerenwerk biedt (preventieve) activiteiten die zijn gericht op het mentaal welbevinden. Daarnaast kunnen jongeren aangemeld worden voor activiteiten of trainingen die hen sociaal sterker maken. Zo kunnen jongeren in maatjesprojecten weer contact leggen of een training volgen om de weerbaarheid te vergroten.

De middelen voor combinatiefunctionarissen zetten we in om te bereiken dat meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur. Het meedoen aan dergelijke activiteiten bevordert een gezonde leefstijl en het bredere welzijn.

7.3 Zorgen voor sociale veiligheid

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor iedereen om jeugdigen een sociaal veilige omgeving te bieden. Er ligt bij de gemeente een rol om het bewustzijn daarin te stimuleren. Zo is begin 2025 een regionaal convenant sociaal veilig sporten gesloten om een inclusieve en veilige sportomgeving te bevorderen. In samenhang hiermee is er bijvoorbeeld een traject voor trainers/ coaches gericht op pedagogisch verantwoord te trainen.

7.4 Een goede plek om te wonen

Voor jongeren is een goede woonplek belangrijk in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Een eigen woonruimte kan de zelfstandigheid verder stimuleren. Met de woningcorporaties doet de gemeente onderzoek naar de noodzaak en mogelijkheden om meer jongerenwoningen te realiseren of woningen in de bestaande voorraad met voorrang aan jongeren toe te wijzen.

8. Effectieve inzet van middelen

De hierboven geschetste inzet op de doelstellingen past in transitie van de jeugdzorg zoals die met de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 landelijk wordt ingezet. De combinatie van een brede maatschappelijke aanpak en de verbetering van het jeugdhulpstelsel zelf moet ook leiden tot een besparing in personele en financiële zin. Het hierboven geschetste beleid is de maximale inzet die binnen de invloedssfeer van de gemeente ligt. De volgende maatregelen passen in de doelen van de Hervormingsagenda op het gebied van efficiëntie en kostenbesparing:

- De nieuwe verordening Jeugdhulp (2025) is in lijn met de modelverordening van de VNG die voorziet in bepalingen die de reikwijdte van de jeugdhulpplicht* beter begrenzen.
- De implementatie van de doorbraakmethode doen we met het Regionale Expertteam (RET) van onze jeugdhulpregio om jeugdigen met een complexe zorgvraag efficiënt passende hulp te bieden. Het Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd Noord-Holland biedt expertise en ondersteuning bij meervoudige en complexe casuïstiek.
- We werken aan een betere samenwerking tussen het Lokale team en de huisartsen. De te ontwikkelen sociale kaart gaat hen inzicht bieden in de ondersteunende en ingekochte voorzieningen. Waar het in het belang is van de client, en er toestemming is van de client, wordt direct of via praktijkondersteuners de benodigde hulp afgestemd.
- We beperken de omvang van niet gecontracteerd aanbod door een beter dekkend gecontracteerd aanbod en door het maken van betere afspraken met verwijzers.
- We benutten de mogelijkheden van regionale inkoop voor een breed aanbod van beschikbare voorzieningen in Den Helder of in een andere gemeente in De Kop van Noord-Holland.
- Aan het terugdringen van de residentiele jeugdhulp werken we in Noord-Holland samen in het netwerk Een Thuis voor Noordje, met daarin de zes grote zorgaanbieders, de vier jeugdbeschermingsorganisaties, de vijf Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs, en de negen jeugdhulpregio's.
- Kosten vormen een drempel voor sommige mensen om burgervoorzorg te worden, terwijl de inzet van professionals van geïndiceerde Instellingen duurder is. Ook is een burgervoorzorg vaak meer betrokken. We ontwikkelen de ondersteuningsstructuur rond de voorzorg die soms ook tevens pleegouder zijn (zo thuis mogelijk opgroeien).
- In de (regionale) aanbestedingen en contractering houden we rekening met verschil in kostprijzen voor kleine aanbieders en grotere 'systeempartijen'. In de verordening Jeugdhulp biedt het artikel over prijs-kwaliteitverhouding hiervoor het uitgangspunt.
De taken Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (JBJR) worden uitgevoerd door Gecertificeerde instellingen (GI's). De overeenkomsten die op 31 december 2025 aflopen, hebben we voor de periode 2026-2030 samen met de regio's Alkmaar, Kop van Noord-Holland, IJmond en Zuid-Kennemerland opnieuw ingekocht.
- De gezamenlijke inkoop van gecontracteerde jeugdzorg voor de Kop van Noord-Holland wordt in 2026 en 2027 voorbereid. Verdere standaardisering zal plaatsvinden in het verlengde van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (in april 2025 vastgesteld door de Tweede Kamer, datum behandeling Eerste Kamer nog onbekend). Deze wet verplicht de gemeenten regionaal samen te werken bij de inkoop van (hoog)specialistische jeugdzorg en stelt eisen aan de financiële administratie van zorgaanbieders.

In de transitie van de jeugdzorg is meer inzet op het voorkomen van zorg een belangrijke, en misschien wel de belangrijkste, pijler. Dit vraagt inzet van middelen voor een stevig aanbod aan algemene jeugdhulpvoorzieningen gericht op de gezondheid en het welzijn van de jeugdige en een goede ondersteuningsstructuur rond de jeugdige (gezin, school, wijk). Ook de inzet van middelen vanuit het onderwijsachterstandenbeleid en de middelen voor algemene jeugdvoorzieningen (bijv. de beschikbare subsidiemiddelen en prestatieafspraken zoals die met de GGD) moeten we betrekken in deze inzet.

Bijlage 1 Toelichting op begrippen

Doelgroep Jeugdwet

De Jeugdwet is bedoeld voor kinderen, jongeren en ouders die hulp nodig hebben bij het opgroeien of opvoeden. Jeugdhulp stopt in principe bij het bereiken van de leeftijd van 18 jaar. Pleegzorg kan tot 21 jaar worden ingezet als de jongere dit wil. In sommige gevallen kan de jeugdhulp na 18 jaar nog doorlopen, wanneer:

- er is bepaald dat de voortzetting van jeugdhulp, waarvan de verlening is gestart vóór het bereiken van de leeftijd van 18 jaar, noodzakelijk is, of
- er is vóór het bereiken van de leeftijd van 18 jaar bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, of
- er is bepaald dat, na beëindiging van jeugdhulp die is gestart vóór het bereiken van de leeftijd van 18 jaar, binnen een termijn van een half jaar hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is.

Doorstroompunt

In Doorstroompunt-regio's (voorheen RMC-regio geheten) werken scholen en gemeenten samen om te voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan. De Kop van Noord-Holland zijn één doorstroompunt-regio. Het doorstroompunt heeft de taak om jongeren actief te benaderen en te begeleiden.

Geweld hoort nergens thuis

Het landelijke programma voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de periode 2018-2021. In opvolging is in 2021 het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming van start gegaan.

Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda is een pakket afspraken tussen rijk en gemeenten vanwege de groeiende vraag naar jeugdhulp en de bijbehorende kosten. Het doel van deze agenda:

- Verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van de hulp
- Stijgende zorgkosten onder controle houden om het jeugdstelsel op lange termijn betaalbaar te houden

De Hervormingsagenda vraagt van gemeenten actie op:

- Vormen van stevige lokale teams
- Ander schaalniveau voor specialistische jeugdhulp (verplichte regiovorming)
- Afbouw residentieel verblijf

Jeugdhulpplicht

Gemeenten hebben een jeugdhulpplicht. Dit houdt in dat gemeenten verplicht zijn om jeugdhulp te bieden in situaties waar kinderen, jongeren en ouders dit nodig hebben. Bijvoorbeeld aan jongeren met psychische of gedragsproblemen. Door die verplichting, moeten gemeenten in ieder geval:

- De jongere adviseren welke hulp het beste past
- Samen met de jongere de goede vorm van jeugdhulp kiezen
- Zorgen dat de gekozen jeugdhulp ook echt beschikbaar is en wordt geboden. (NJI)

Jeugdzorg

Verzamelnaam voor jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Lokaal team

Een stevig lokaal team is een multidisciplinair team binnen het sociaal domein dat laagdrempelig, integraal en met mandaat werkt om inwoners met complexe hulpvragen effectief te ondersteunen. Het team functioneert als eerste aanspreekpunt, biedt zelf hulp waar mogelijk en schakelt specialistische ondersteuning in wanneer nodig. Door samenwerking tussen verschillende disciplines voorkomt de versnippering en zorgt het voor samenhangende en tijdige hulpverlening (VNG).

Passend Onderwijs

Het doel van de Wet passend onderwijs is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. De wet gaat over het stelsel van voorzieningen voor leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben in het funderend onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs.

Preventieve voorzieningen

1. Universele preventie richt zich op alle kinderen en jongeren en hun opvoeders.
Een voorbeeld is het Rijksvaccinatieprogramma.
2. Selectieve preventie richt zich op een groep kinderen of jongeren en opvoeders met een verhoogd risico op problemen.
Een voorbeeld is het programma Home-Start voor opvoed- en gezinsondersteuning bij lichte, alledaagse opvoedvragen.
3. Geïndiceerde preventie richt zich op individuele kinderen, jongeren en opvoeders met een verhoogd risico op problemen, en op jeugdigen en opvoeders met een beginnend probleem. Een voorbeeld: In een KIES (Kinderen In Een Scheiding) -training verkent een groep kinderen of jongeren onder begeleiding hun eigen situatie en leren zij hoe beter om te gaan met de gevolgen van de scheiding.

Richtinggevend Kader voor toegang, lokale teams en integrale dienstverlening in het sociaal domein

Het Richtinggevend Kader (2024) is een richtingwijzer van de VNG voor de visie vanuit beleid en bestuur en alles wat daaruit volgt qua uitvoering, opdrachten, inkoop en andere randvoorwaarden. Het beschrijft 13 kenmerken waar toegang, lokale teams en integrale dienstverlening voor inwoners in kwetsbare en complexe situaties aan moeten voldoen.

Toegang

Toegang binnen het sociaal domein verwijst naar de manier waarop inwoners ondersteuning kunnen krijgen bij hulpvragen op het gebied van zorg, welzijn en participatie. Het omvat laagdrempelige, integrale en tijdige dienstverlening, waarbij de juiste hulp snel wordt geboden of doorverwezen. Toegang is georganiseerd via wijksteunpunten, lokale teams of gemeentelijke loketten en richt zich op maatwerk en preventie (VNG).

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Het in 2021 gepresenteerde landelijk toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is gericht op een effectievere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (0-100 jaar). In het huidige estafettemodel zijn de gemeente, Veilig Thuis en de gecertificeerde instellingen na elkaar betrokken bij een gezin en niet gelijktijdig. In plaats daarvan willen we naar structurele gezamenlijke regie tussen de gemeente en veiligheidspartners in gezinnen waar onveiligheid speelt. Het gaat hierbij ook om een integrale domein overstijgende aanpak vanuit sterke lokale teams. We ontwikkelen samen met de regiogemeenten in Noord-Holland Noord een regionale aanpak die aansluit bij de kaders van het toekomstscenario.

Top-3-methodiek

Methodiek waarbij eerst de onveilige situatie wordt aangepakt, vervolgens de juiste hulp ingezet om risico's in de toekomst te beperken en tenslotte vinden herstelgerichte maatregelen plaats.

Voorveld

Het terrein dat voorliggend is op formele zorg of ondersteuning via de Jeugdwet, Wmo of Participatiewet. Het betreft het aanbod algemene voorzieningen en laagdrempelige ondersteuning.

Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035

Een landelijke werkagenda met als doel dat er in 2035 in Nederland een inclusief onderwijssysteem bestaat, waarin leerlingen met en zonder een extra ondersteuningsbehoefte samen naar school gaan. De Werkagenda richt zich op een nog betere samenwerking tussen onderwijs en zorg om op alle scholen een context- en groepsgerichte aanpak te realiseren. Dit betekent dat leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte groepsgerichte hulp en zorg op school krijgen. In het beleidskader Met elkaar voor alle kinderen en jongeren heeft het ministerie deze ambitie in april 2025 nader geconcretiseerd.

Wijkteam

Het wijkteam werkt voor inwoners of groepen inwoners uit een bepaalde wijk die ondersteuning nodig hebben. Het team heeft een signalerende functie in de wijk en is een multidisciplinair team waarin medewerkers van de Toegang samenwerken met medewerkers en vrijwilligers van maatschappelijke organisaties.

Bijlage 2 Inzet van middelen voor de jeugd in 2025

Het volgende overzicht geeft inzicht in de verbinding van de voorzieningen voor ondersteuning van de jeugd en het begrotingsprogramma Sociaal Domein. De ureninzet vanuit de ambtelijke organisatie is hierin niet meegenomen. Een deel van de middelen ontvangt de gemeente van het Rijk voor specifieke doelen.

Producten	Bedragen in €
Achterstanden jonge kind	2.233.000
Voorschoolse educatie kinderopvang	1.644.000
Incidentele activiteiten kinderopvang	394.000
Ondersteuning voor- en voerschoolse educatie door bibliotheek	96.000
Coördinatie vroeg- en voerschoolse opvang	53.000
Peutermonitor	23.000
Indicatie en toeleiding doelgroeppeuters via consultatiebureau	23.000
Meedoen	249.000
JOC	165.000
Jeugdfonds Sport	84.000
Op/rond scholen	988.000
Combinatiefunctionarissen binnen sport-, beweeg- en cultuurdomein	279.000
Schoolmaatschappelijke werk (PO, VO en PRO/VSO)	226.000
Brugfunctionarissen	165.000
Samenwerking in de stad (Scholen aan zee)	89.000
Anderstalig jongerenwerk	66.000
Schakelklassen	84.000
Centrale opvangklas primair onderwijs	48.000
Mazzl	31.000
Jeugdhulp in de wijk/collectieve voorzieningen/preventie	3.032.000
Jongerenwerk en ambulante jeugdhulp	1.517.000
Kidzzzclub en Lanta Ariba	448.000
Preventie verslaving kinderen en ouders	395.000
Voorzorg, opvoedspreekuren	220.000
GGZ-spot digitaal jongerenpunt	130.000
Jongerenmaatjes, kindervakantieweek, VoorleesExpress, Get a Grip	109.000
Jongeren inloop en straatcoaches	90.000
Buurtgezinnen	52.000
Praktijkondersteuning kind en jeugd	60.000
Piep zei de muis	11.000
Individuele Jeugdhulp/maatwerk	37.199.000
Jeugdhulp begeleiding	10.582.000
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	6.238.000
Jeugdhulp met verblijf overig	5.771.000
Jeugdbescherming	2.398.000
Pleegzorg	2.359.000
Gezinsgericht	2.041.000
Jeugdhulp dagbesteding	2.029.000
jeugdreclassering	1.622.000
Jeugdhulp behandeling	1.546.000
Jeugdhulp crisis landelijk	1.187.000
Jeugdhulp crisis regionaal	948.000
Gesloten plaatsing	468.000

